

preek 2 augustus 2009 1

Monday 03 August 2009

Preek gehouden op 2 augustus 2009 in de Stadsdennenkerk te Harderwijk in de morgendienst. Lezingen: Deuteronomium 10:12-19 en Markus 7:1-23. De tekst was: Deuteronomium 10:16 "Besnijd daarom (de voorhuid van) uw hart." Daarbij werd aan de gemeente meegedeeld: "Het gaat vandaag over de binnen- en de buitenkant."

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Wel eens teleurgesteld geweest in mensen? Dat kan zomaar gebeuren. Je wordt ziek over langere tijd en één van je beste vrienden laat niets van zich horen. Je leent een boek uit en je krijgt het domweg niet terug ook als je er om vraagt. Iemand belooft een klusje voor je te doen, maar hij komt niet opdagen en heeft steeds weer een ander excuus.

En het kan nog erger: Er wordt een ouderling van jouw kerk opgepakt vanwege frauduleuze praktijken in de administratie van zijn baas. Je trouwt een christelijke jongen, maar die gaat er na korte tijd met een ander vandoor. Je wordt ontzettend gemeen behandeld door iemand die elke week netjes in de kerk zit.

Je kijkt ook maar tegen de buitenkant aan - zeggen we dan. Overigens - je kun wel (met enige oefening) het een en ander van de buitenkant aflezen. Op het ogenblik staat in Duitsland het boek van Thorsten Havener op de lijst met bestsellers: Ich weiss was du denkst. Havener is een mentalist / illusionist, die ons leren wil om gedachten te lezen. En inderdaad - mensen verraden heel veel van zichzelf zonder het vaak zelf te weten. Ze willen wat zeggen met hun kleding. Haardracht en schoeisel zijn ook veelzeggend. Onze ogen spreken vaak boekdelen. En we dragen symbolen op ons lijf: kruisjes en visjes en tatoeages en de tekens van de dierenriem. Ook brengen we met onze lichaamshouding heel veel tot uitdrukking. Maar... hoezeer je je ook oefent in het observeren van mensen, je kijkt toch tenslotte maar tegen de buitenkant aan.

Er is veel uiterlijk vertoon, maar dat zegt niet alles. Ik heb wel auto's gezien met een visje op de kofferbak, die door rood licht reden... en iemand met een kruis op zijn borst die een grote bek gaf. Het uiterlijk vertoon zegt niet alles.

De Israëlieten - tenminste de mannen - droegen ook altijd een zichtbaar teken bij zich van hun geloof. Dat was de besnijdenis. Jongetjes moesten op de achtste dag worden besneden. Dat had de Here God tot het teken gemaakt van het verbond met zijn volk. De besnijdenis was een kleine operatieve ingreep waarbij de voorhuid van het mannelijk lid werd teruggesneden. Een stukje preventie om ontstekingen te voorkomen in een warm en broeierig klimaat.

Het duurde niet lang of de Israëlieten maakten de besnijdenis tot een teken van geloof of ongeloof. Niet-Israëlieten werden laatzinnig onbesneden genoemd. Onbesnedenen en onreinen worden in één adem genoemd. Goliath wordt door David een onbesneden Filistijn genoemd.

Maar binnenkant en buitenkant zijn niet hetzelfde. Ook de besneden Israëliet gedroeg zich soms als een vijand van God en zijn volk en maakte zich schuldig aan onreine praktijken. Net als dat visje en dat kruisje is de besnijdenis ook maar een stukje buitenkant. Het is soms veelzeggend, maar ook heel vaak beslist nietszeggend.

In Deuteronomium - laten we maar zeggen - de tweede wet (de samenvatting van de wet), zegt Mozes tot de Israëlieten: "Besnijd de voorhuid van je hart." Met andere woorden: Zorg dat je de geboden van de Here van harte doet en niet als een stukje schijnheiligheid en uiterlijk vertoon. Bij Jeremia de profeet lezen we dat ook verschillende malen. Besnijd de voorhuid van je hart of schrijft de wet van de Here niet op tafels van steen maar leg het in je hart. Er wordt ook wel gesproken over mensen met onbesneden oren. Ze horen wel wat de Here zegt in zijn geboden, maar ze doen het

intussen niet. En Paulus zegt in I Kor. 7:19 "Het is volkomen onbelangrijk of men wel of niet besneden is. Belangrijk is, dat men de geboden van God in acht neemt."

De Here Jezus drukt zich zo mogelijk nog sterker uit. Je verontreinigt jezelf niet met de dingen die je eet en die je na de spijsvertering weer kwijtraakt. Je wordt niet onrein door wat je mond ingaat, maar door wat je mond uitgaat - de woorden die je spreekt en die vaak liefdeloos en onzuiver zijn.

Wat je zegt, dat getuigt van de gezindheid waarmee je de dingen doet. Die gezindheid is goed of slecht. Daarbij geeft Jezus ook een voorbeeld. Daar is iemand die wil zijn vader en moeder niet helpen op hun oude dag. Hij zegt: Ik heb hier wel wat geld, maar dat heb ik beloofd aan de Here God als een offergave (Korban = offergave). Nou, ik denk niet dat de Here blij is met zo'n offer. Het lijkt wel vroom, maar het wordt gegeven met een verkeerde gezindheid van het hart.

Ik heb het al gezegd: Het gaat vandaag over binnen- en buitenkant. Naar buiten toe kunnen we de schone schijn nog wel ophouden, maar God ziet ons hart aan. Hij weet de gezindheid waarmee wij de dingen doen. Daarom benadrukt Mozes ook met klem in ons bijbelgedeelte dat er met God niet te sjoemelen is. Hij is niet om te kopen en ook niet voor de gek te houden met vrome praat en vrome handelingen. Hij handelt zonder aanzien des persoons, zoals een goede rechter dat behoort te doen. Hij kent ons wel persoonlijk, maar dat betekent niet dat we er een loopje mee kunnen nemen. Het gaat er eenvoudig om dat we doen wat hij ons vraagt: het dubbelgebod van de liefde. De regels van het leven. Dan zal het ons goed gaan staat er in vers 13.

Het is wel opvallend dat in dit verband ook nog weer de vreemdeling ter sprake komt. Je zult goed zijn voor de vreemdelingen, want jullie zullen bedenken dat je zelf ook vreemdelingen zijn geweest in Egypte. Misschien heeft dat ook wel alles met die binnen- en die buitenkant te maken. Wij kijken tenslotte toch alleen tegen de buitenkant aan. En wat vreemd is en wat we niet kennen, dat ligt ons niet en dat willen we liever kwijt. Toch kan het zijn dat achter die buitenkant een prachtig mens schuilgaat met een oprechte gezindheid van het hart, een voorbeeld van integriteit. Niet elke vreemdeling is een profiteur.

De laatste weken is er weer veel te doen over vreemdelingen en nieuwkomers. Sommigen willen dat er berekend wordt, wat immigranten ons kosten. Elseviers Magazin heeft het al vast maar uitgerekend en beweert dat de immigrant ons over de afgelopen veertig jaar tweehonderd miljard Euro heeft gekost en dit jaar 12,7 miljard. Of al dit gesteggel bevorderlijk is voor de integratie van nieuwe Nederlanders is de vraag. Over binnen- en buitenkant gesproken! Van buiten lijkt het een politiek correcte vraag: Hoeveel kosten de vreemdelingen ons? Maar misschien verraadt het wel een gezindheid van binnen, die niet goed is. Zo van: weg met die profiteurs.

Het is maar goed dat we bij elkaar niet naar binnen kunnen kijken. We zouden nog voor rare dingen komen te staan. Het is wel goed als we zo nu en dan eens voor onszelf dat bekende gebed bidden uit Psalm 139: "Doorgrond mij o God en ken mijn hart. Toets mij en ken mijn gedachten; Zie, of bij mij een heilloze weg is en leid mij op de eeuwige weg." Amen.